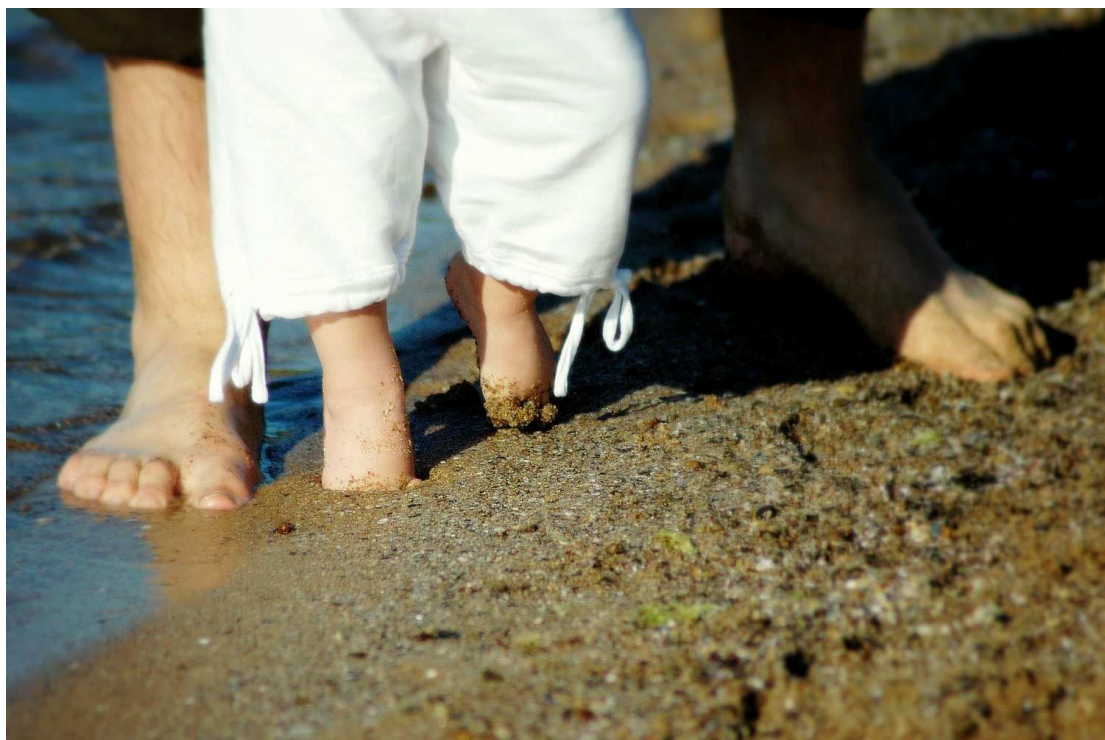

Wmo Beleidsplan 2012-2016

**Afdeling Beleid & Projecten
Mei 2012**

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Beleidsplannen en de Wmo	7
Wmo Beleidsplan 2008-2012, evaluatie	7
Wat is er gedaan? Welke successen hebben we kunnen vieren?	7
Nieuwe Wmo Beleidsplan 2012-2016	8
Inhoud van de nota	9
3. Maatschappelijke veranderingen en ontwikkelingen	11
Van verzorgingsstaat naar participatiestaat	11
Krimp, ontgroening en vergrijzing	11
Decentralisaties	16
4. Doelgroep en bijzondere doelgroepen	19
Burger	19
Burger met een beperking of in een kwetsbare positie	19
5. Kaders en uitgangspunten	21
Wmo in 2016	21
Inhoudelijke uitgangspunten	21
Financiële kaders	22
6. Verbindingen	23
Verbindingen met andere beleidsterreinen	23
Samenwerking met gemeente Goes	25
Samenwerking in de Bevelanden	25
7. Deelterreinen	27
Sociaal loket Noord-Beveland	27
Ouderen	28
Vrijwilligerswerk en mantelzorg	28
Wmo Voorzieningen	29
Jeugdbeleid en Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	29
Maatschappelijk werk, maatschappelijke opvang, verslavingszorg en geestelijke gezondheidszorg	30
Jeugd en alcohol	31
Nazorg ex-gedetineerden	31
Huiselijk geweld	31
Vrouwenopvang	32
Antidiscriminatie	33
8. Tot slot	35
9. Afkortingenlijst	37
10. Literatuurlijst	39
11. Bijlage 1 - Financieel overzicht Wmo begroting 2012	41

1. Inleiding

Voor u ligt het nieuwe Wmo Beleidsplan 2012-2016 van gemeente Noord-Beveland. Deze nota bevat de kaders en uitgangspunten van het Wmo beleid voor de komende periode.

Het worden bijzondere jaren en waarschijnlijk ook spannende jaren. Er staat de gemeente veel te wachten. In de komende jaren draagt het huidige kabinet vanuit de AWBZ de functie 'Begeleiding' over naar de Wmo. De Jeugdzorg wordt ook naar de gemeente overgedragen en er komt een nieuwe Wet Werken naar Vermogen. Al deze ontwikkelingen en opgaven voor gemeenten hebben in essentie dezelfde uitgangspunten; **iedereen moet (kunnen) meedoen**. Het gaat uit van actief burgerschap en de kracht van de lokale gemeenschap. Doordat op veel gebieden dit thema centraal staat zijn de prestatievelden als aparte velden binnen de Wmo in dit plan losgelaten. De uitwerking van de prestatievelden komt terug in de gekozen onderwerpen die aan bod komen in het plan. Het betekent dat de prestatievelden niet meer apart per hoofdstuk zullen worden behandeld, maar in samenhang met elkaar door middel van het hoofdstuk 'Deelterreinen' waar per deelterrein ontwikkelingen en doelstellingen worden weergegeven. Hierbij wordt dan ook de verbinding gelegd met andere beleidsterreinen die de Wmo raken zoals Sociale Zaken en Jeugdzorg.

Tot slot is in dit nieuwe plan rekening gehouden met de forse demografische veranderingen op ons eiland. De ontgroening en vergrijzing is een factor waar uitgebreid bij stil gestaan wordt in dit plan. Anders dan anders is dan ook een werkgroep vanuit het project 'Krimp, ontgroening en vergrijzing; kans of bedreiging?' actief bezig geweest om input te geven voor dit plan. Zowel Wmo adviesraadsleden als raadsleden en zorginstellingen zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van het plan. Gemeente kan de nieuwe ontwikkelingen en verwachtingen vanuit actief burgerschap en participatie niet op zichzelf organiseren, maar heeft daarvoor veel uiteenlopende partijen nodig. Samen maken we immers het eiland en de gemeente Noord-Beveland!

2. Beleidsplannen en de Wmo

Wmo Beleidsplan 2008-2012, evaluatie

Wat is er gedaan? Welke successen hebben we kunnen vieren?

Prestatieveld 1, Leefbaarheid en sociale samenhang

- Er is een dorpsraad Kamperland opgericht en wordt ondersteund en gefaciliteerd door de gemeente.
- Er is een integrale beleidsvisie voor cultuur opgesteld.
- De senior beleidsmedewerker Wmo sluit regelmatig aan bij de diverse overleggen met betrekking tot wonen, zorg en welzijn.

Prestatieveld 2, ondersteuning jeugdigen en ouders

- Er is een CJG Goes/Noord-Beveland gerealiseerd in 2010.
- De nota Jeugd- en Onderwijsbeleid is uitgevoerd.

Prestatieveld 3, het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

- Er is tot en met 2009 een speciaal Wmo magazine uitgegeven. Vanaf 2010 is dit opgegaan in de Peelanders en zijn er aparte pagina's in de Peelanders voor gereserveerd.
- Er is ieder jaar een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd door Scoop.
- Het Wmo loket is uitgebouwd en omgevormd tot een breed sociaal loket voor Noord-Beveland.
- Het project 'Achter de voordeur' is geëvalueerd en is structureel ingezet vanuit gemeente Goes.
- Er is een ouderenadviseur die ouderen bezoekt, adviseert/ondersteunt om zo de zelfredzaamheid van de ouderen te bevorderen.
- Er is het 'zorgcafé' ontwikkeld en uitgevoerd/gerealiseerd.

Prestatieveld 4, het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

- Er is begin 2010 een eigen steunpunt voor vrijwilligerswerk en mantelzorg (VWM) opgericht.
- Er is structureel overleg met de huisartsen van Noord-Beveland en vast agendapunt hierbij is mantelzorg.
- Er is structureel overleg met de predikanten van Noord-Beveland en vast agendapunt hierbij is mantelzorg.
- Er is veel PR gedaan voor het steunpunt VWM. Advertenties in het gele krantje, op de website, artikelen in de Peelanders etc.
- Er is in 2010 en in 2011 een avond voor de vrijwilligers en mantelzorgers van Noord-Beveland georganiseerd om hen in het zonnetje te zetten en te belonen voor hun inzet in de (lokale) samenleving.
- Er zijn cursussen georganiseerd voor vrijwilligers en mantelzorgers.
- Er is een nota 'Vrijwilligerswerk en mantelzorg 2011-2013' opgesteld met specifiek beleid voor dit prestatieveld.
- Er worden subsidies verstrekt aan organisaties op Noord-Beveland die mantelzorgers en vrijwilligers ondersteunen.
- Er is het 'zorgcafé' ontwikkeld en uitgevoerd/gerealiseerd.

Prestatieveld 5, bevorderen deelname

- Er worden prestatieafspraken gemaakt met RWS.
- Toegankelijkheid is een vast onderwerp tijdens de schouwrondes per dorpskern.
- Stichting Vrij Toegang (voorheen Cliëntenplatform Noord-Beveland) heeft jaarlijks overleg gehad met de gemeente (ambtenaar en wethouder).
- Er is een Vriendendienst opgezet en overgenomen van Emergis die vanuit het steunpunt VWM eenzame burgers koppelt aan een 'maatje' en zo deelname aan de samenleving bevordert en stimuleert.
- Er worden subsidies verstrekt aan organisaties die ervoor zorgen dat de burgers van Noord-Beveland kunnen deelnemen (participeren) in de (lokale) samenleving.

Prestatieveld 6, het verstrekken van voorzieningen

- De pilot 'Vervoer in de avonduren' is september 2009 ingezet voor twee jaar, aanvullend op de regiotaxi. De pilot is september 2011 verlengd en deze wordt voortgezet tot aan de nieuwe concessie voor het openbaar vervoer in Zeeland in 2014.
- De Kanteling is in 2009 ingezet. Wmo consulenten zijn (om)geschoold en Wmo indicaties worden door de Wmo consulent door middel van huisbezoeken georganiseerd.
- Aanvraagformulier voor de Wmo is aanmeldformulier geworden. Dit formulier is als papieren versie verkrijgbaar op het gemeentehuis bij het sociaal loket en het Wmo loket te Goes en is digitaal op te vragen via de website.

Prestatieveld 7, 8 en 9; zorg voor kwetsbare groepen (maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, huiselijk geweld, GGZ en verslavingszorg)

- Structureel Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG).
- Meld – en actiepunt Bemoezorg (GGD).
- Preventief beleid via Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO) door middel van Antidiscriminatie Bureau Zeeland (ADBZ).
- Preventief beleid via CZW Bureau – Provinciaal project 'Laat ze niet (ver)zuipen!'.
- 'Achter de voordeur' (zie prestatieveld 3).
- Het Zeeuws Kompas verder blijven vormgeven en ontwikkelen.

Nieuwe Wmo Beleidsplan 2012-2016

Aanleiding nota

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is ingevoerd met ingang van januari 2007. De Wmo verplicht gemeenten om een vierjarig beleidsplan op te stellen.

In artikel 3 van de wet wordt dit als volgt verwoord:

- De gemeenteraad stelt één of meer plannen vast, die richting geven aan de door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders te nemen beslissingen betreffende maatschappelijke ondersteuning.
- De gemeenteraad stelt het plan telkens voor een periode van ten hoogste vier jaren vast. Het plan kan tussentijds gewijzigd worden.
- Het plan bevat hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning.

Naast een wettelijke verplichting is nieuw beleid op dit moment ook van groot inhoudelijk belang. De ontwikkelingen op het gebied van zorg en welzijn gaan snel. Het nieuwe beleidsplan is voor de gemeente noodzakelijk om de nieuwe ontwikkelingen in samenhang te kunnen oppakken.

De Wmo is geïntroduceerd met als doel grip te krijgen op de oplopende kosten van de AWBZ. Daarbij wilde men dat burgers meer zelf verantwoordelijkheid zouden krijgen en nemen om zaken te regelen die nodig zijn om te kunnen participeren in de samenleving. Ook werd de *compensatieplicht* in het leven geroepen waarbij gemeenten de opdracht hebben gekregen om burgers te ondersteunen (compenseren) bij hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie wanneer een beperking dat bemoeilijkt (zie ook hoofdstuk 3). In eerste instantie hebben gemeenten aansluiting gezocht bij het bestaande beleid en de compensatieplicht de eerste jaren ingevuld door het verstrekken van individuele voorzieningen zoals hulp bij het huishouden, rolstoelen, woningaanpassingen en speciaal vervoer.

Nu, een aantal jaren verder, is het nodig om als gemeente te bezinnen op de uitvoering van de Wmo. Het is nodig om een toekomstbestendig Wmo beleid op te stellen voor de komende jaren wat vooral een visie weergeeft op de toekomst van de Wmo op Noord-Beveland gezien vanuit een breed perspectief qua regio. Noord-Beveland zal hierbij moeten kijken naar wat er lokaal, regionaal (Oosterschelde) en provinciaal opgepakt kan of moet worden.

Inhoud van de nota

- In hoofdstuk 2 heeft u kunnen lezen over de vorige Wmo nota, de gerealiseerde punten in de voorgaande jaren en de aanleiding voor de nieuwe Wmo nota.
- In hoofdstuk 3 kunt u lezen over de maatschappelijke veranderingen en ontwikkelingen rondom zorg, welzijn en Wmo.
- In hoofdstuk 4 wordt geschreven over de doelgroepen en bijzondere doelgroepen binnen de Wmo.
- In hoofdstuk 5 worden de kaders en uitgangspunten voor de toekomst verwoord.
- In hoofdstuk 6 staan de verbindingen met andere beleidsterreinen en samenwerking met andere gemeenten beschreven.
- In hoofdstuk 7 worden tot slot de deeltherreinen binnen de Wmo nader uitgewerkt in toekomstige beleidslijnen.

3. Maatschappelijke veranderingen en ontwikkelingen

Van verzorgingsstaat naar participatiestaat

Het denken over de zorg voor elkaar en ieders verantwoordelijkheid hiervoor van zowel burgers als overheid is aan het veranderen. Met de invoering van de Wmo heeft de overheid geprobeerd hierin een slag te maken. Er is ingezet op de factor '*meedoen*'. Er is een focus ontstaan op de participatie van mensen in de samenleving. Dit verschijnsel wordt ook wel benoemd als de ontwikkeling van '*verzorgingsstaat*' naar '*participatiestaat*'.

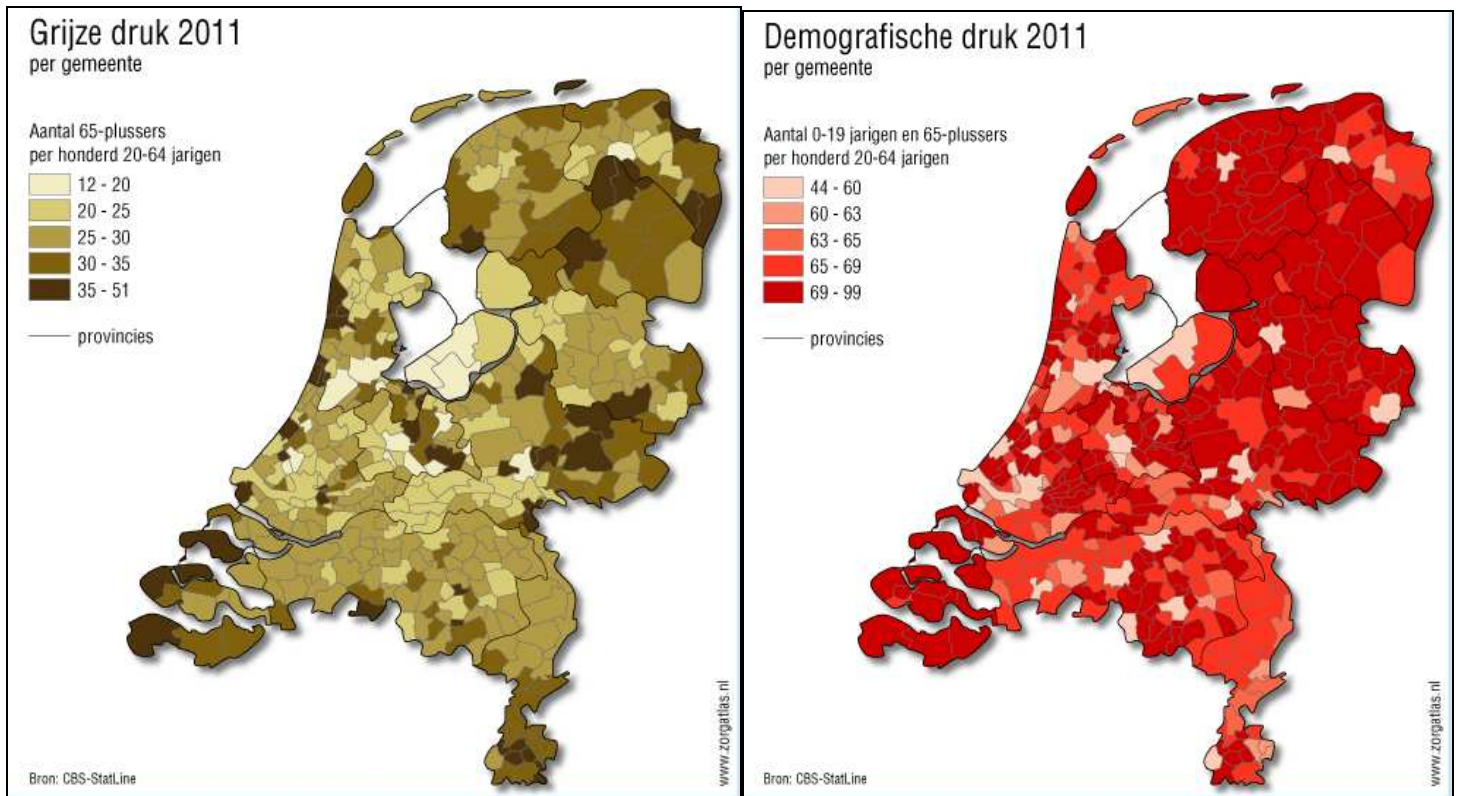
Via het compensatiebeginsel in de Wmo en de voorzieningen die aangeboden worden heeft de gemeente, in nauwe samenwerking met Goes, geprobeerd mensen met beperkingen zo volwaardig mogelijk mee te laten doen. Er is tijd nodig geweest om deze omslag in het denken te maken. Het project 'de Kanteling' is hiervan een voorbeeld. Centraal hierbij staat een omslag van *claim- en aanbodgericht* werken (denken in voorzieningen en hulpmiddelen) naar *vraag- en resultaatgericht* werken (denken in participatie en zelfredzaamheid). De Kanteling gaat verder dan het anders inrichten van de Wmo dienstverlening binnen de gemeentelijke organisatie. Het gaat nadrukkelijk ook over een nieuw samenspel met burgers en maatschappelijke organisaties. Het uitgangspunt van de vernieuwing zijn de burgers zelf. De uiteindelijke doelstelling is dat zij beter en langer kunnen blijven meedoen in de samenleving. Het gesprek en partnerschap staan centraal in de kanteling. In het gesprek wordt in beeld gebracht wat het probleem is. De oplossing die hieruit voortkomt hoeft niet duurder te zijn en ook niet goedkoper; daar gaat het niet om. Het gaat om het samen oplossen van problemen. Denken in mogelijkheden in plaats van beperkingen en maatschappelijk meedoen centraal zetten.

Deze andere manier van denken vraagt ook wat van onze burgers. Dit is niet vanzelfsprekend. De ontwikkeling van 'verzorgen' naar 'participeren' zorgt bovendien voor een afbouw van de 'oude' en huidige verzorgingssystemen en voorzieningen. Gemeenten zullen de komende periode steeds meer taken overlaten aan burgers, vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties en mantelzorgers, maar voor de meest kwetsbaren in de samenleving zal de gemeente een goed vangnet moeten vormen. Hierin moet een nieuw evenwicht gevonden worden; inzet en verantwoordelijkheid van burgers zelf aan de ene kant en het ondersteunen van de meest kwetsbare burgers door de gemeente aan de andere kant.

Krimp, ontgroening en vergrijzing

Gemeente Noord-Beveland heeft de komende jaren, uitgaande van de laatste prognoses, nog geen echte last van een totale krimpende bevolking. Dit zal naar verwachting pas vanaf 2018 gaan gebeuren. Wel is er sprake van een sterk veranderende *samenstelling* van de bevolking. De inwoners worden steeds ouder, het geboortecijfer daalt en jongvolwassenen trekken weg naar de stad (urbanisatie) voor studie of werk. Een deel van hen keert terug na de studie, maar dit zijn er minder dan er wegtrekken. Het gevolg: steeds minder kinderen, minder jongvolwassenen en meer ouderen. Ontgroening en vergrijzing op Noord-Beveland.

Het aantal ouderen stijgt dus sterk. Ook het aantal ouderen van zeer hoge leeftijd stijgt en omdat steeds meer ouderen met een beperking zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, zullen ook steeds meer burgers een beroep doen op de Wmo.

In bovenstaande figuren 'Grijze druk 2011' en 'Demografische druk 2011' kunt u zien hoe de verhouding is tussen de beroepsbevolking (20-64 jarigen) en de vergrijzing en ontgroening is. In de figuur 'grijze druk' is de vergrijzing (aantal 65-plussers) in verhouding tot de beroepsbevolking weergegeven. In de figuur 'demografische druk' is te zien hoe de combinatie van zowel de vergrijzing als de ontgroening in verhouding staan tot de beroepsbevolking.

Vanwege de ontgroening en vergrijzing op Noord-Beveland spelen er twee verschillende zaken, die ook direct een relatie met en invloed op elkaar hebben.

1. In de eerste plaats komen er steeds meer ouderen die zorg nodig hebben (toename zorgbehoefte).
2. In de tweede plaats zijn er steeds minder arbeidskrachten de komende jaren beschikbaar (schaarste zorgpersoneel).

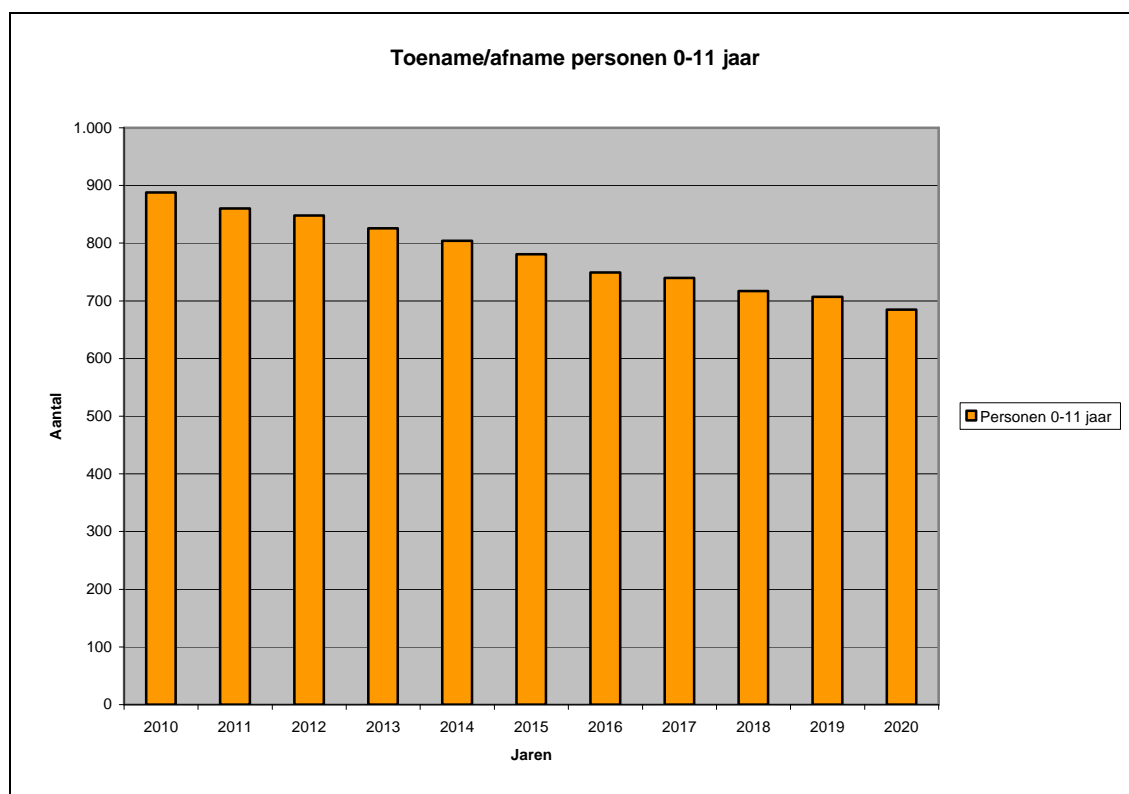
Het is een zorg, maar het is ook een kans op het gebied van werkgelegenheid op Noord-Beveland.

Dit heeft weer gevolgen voor de diverse onderwerpen en taakvelden binnen de Wmo.

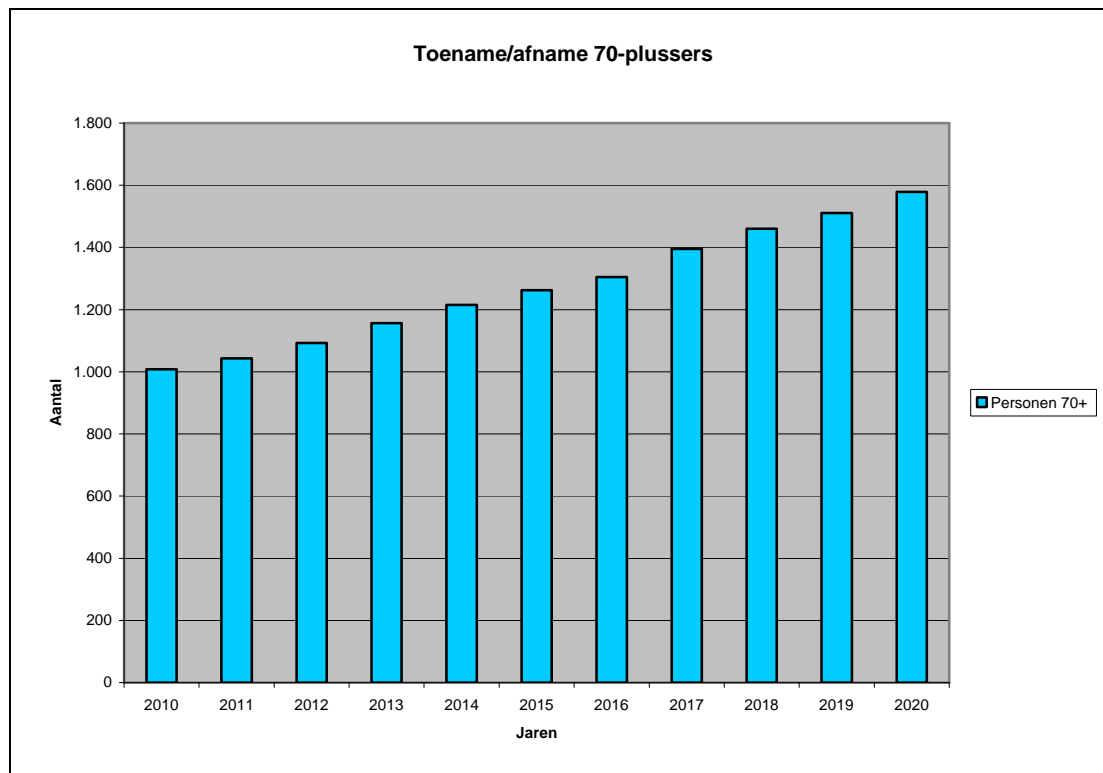
- De toename van de vraag naar zorg- en welzijnsvoorzieningen voor ouderen.
- De toename van werkgelegenheid in de zorgsector.
- De afname van de beschikbaarheid van gekwalificeerde mensen op de arbeidsmarkt voor de levering van diensten in de (ouderen)zorg.
- De gemiddelde leeftijd van een verzorgingshuisbewoner stijgt tot 85 jaar of ouder en dit stijgt ook nog ieder jaar. Het is een kwetsbare groep ouderen met een complexe problematiek die een multidisciplinaire aanpak vereist. De periode dat deze bewoners verblijven in het verzorgingshuis is ook van veel kortere duur dan dit voorheen was.
- De toename van druk op vrijwilligers en mantelzorgers vanwege de ontwikkeling van verzorgingsstaat naar participatiestaat.

- Mantelzorg door familieleden (kinderen) komt minder beschikbaar, omdat er feitelijk minder kinderen zijn en omdat die steeds vaker verder weg wonen van hun ouders. Er zal dus mogelijk meer beroep gedaan moeten worden op professionele hulp via de Wmo of op 'zorgvrijwilligers'.
- Als gevolg van de ontgroening zullen er minder kinderen en jongeren op Noord-Beveland zijn in de toekomst. Dit heeft gevolgen voor voorzieningen voor de jeugd, kinderopvang en voor het onderwijs (zie onder 'Leefbaarheid'). Accommodaties / voorzieningen waar jongeren gebruik van maken krijgen minder klanten.
- Accommodaties/voorzieningen waar ouderen gebruik van maken krijgen meer klanten.

Hieronder is te zien hoe de komende jaren de aantallen ouderen toenemen en het aantal kinderen afneemt.

Figuur 3, grafiek cijfers 0 t/m 11 jarigen Primos/Provincie, maart 2012.

Figuur 4, grafiek cijfers 70-plussers Primos/Provincie, maart 2012.

Leefbaarheid

De bevolking verzilvert, de beroepsbevolking neemt af en de samenstelling van de huishoudens verandert. Zoals eerder beschreven zullen er door de demografische ontwikkelingen veranderingen plaats gaan vinden op de arbeidsmarkt, de woningmarkt, het verenigingsleven en in de zorg. De vraag naar voorzieningen en het draagvlak voor voorzieningen zal veranderen. Voorzieningen in dorpen worden hierdoor niet meer vanzelfsprekend in stand gehouden. Er zal meer en meer gekeken moeten worden naar de kwaliteit van voorzieningen in plaats van naar kwantiteit van voorzieningen. De school als noodzakelijke voorwaarde voor leefbaarheid van een dorp wordt steeds meer losgelaten. Ook in een 'woondorp', met weinig of geen voorzieningen en waar men 'enkel' woont terwijl werk, onderwijs, bedrijvigheid e.d. elders is gesitueerd, kan het 'goed' wonen zijn.

De kernen op het platteland ontwikkelen zich van *autonome* dorpen naar *woondorpen*.

Authentiek autonome dorpen zijn te herkennen aan het gegeven dat wonen, leren, werken, vrije tijd nog voor de meeste mensen uit het dorp zich in het dorp afspelen. Deze autonome dorpen bestaan eigenlijk al niet meer. Leren en werken zijn levensgebieden die zich vrijwel niet meer op dorpsniveau afspelen. Het autonome karakter van dorpen toont zich nu vooral in de sociaal-culturele sfeer.

Een dorp is autonoom te noemen als een groot deel van de inwoners aangeeft familie en vrienden in het dorp te hebben en dat de belangrijkste verenigingen voor hen in het dorp zijn. Westkapelle, Sint Annaland en Aagtekerke zijn zulke dorpen. Woondorpen zijn het tegenovergestelde van autonome dorpen. Het zijn kleine dorpen, met weinig verenigingen, familie en vrienden wonen meestal in andere woonplaatsen.

Sociale infrastructuur

De sociale infrastructuur van een kern, gedefinieerd als het geheel van voorzieningen, verenigingen en sociale activiteiten, is een onderdeel van de *barometer leefbaarheid* van Scoop. De omvang van de sociale infrastructuur wordt gemeten op de onderdelen sociaal-cultureel verenigingsleven, sport, bereikbaarheid, onderwijs, horeca, financiële dienstverlening en zorg. Voor alle kernen in Zeeland is de omvang van de sociale infrastructuur vastgesteld. De omvang van de sociale infrastructuur hangt niet samen met de tevredenheid met de kern als woonplaats. Aanwezigheid van culturele voorzieningen en vooral een omvangrijk verenigingsleven gaat wel samen met een grotere tevredenheid met de kern als woonplaats. Dit suggereert dat het vooral lokale activiteiten zijn die het verschil kunnen maken in het algemene oordeel over de kern als woonplaats. Het integrale oordeel over de leefbaarheid niet zozeer gaat om de aanwezigheid van voorzieningen.

Individualisering

Individualisering betreft een universele trend en is van grote invloed op de wijze waarop inwoners/mensen zich betrokken voelen bij elkaar. Minder mensen voelen zich betrokken bij het verenigingsleven en de directe woon- en leefomgeving en willen zich vrijwillig hiervoor inzetten. Dit uit zich in een afnemend ledenbestand van verenigingen en accommodaties die een lage bezetting kennen.

Deze universele trend is niet alleen maar negatief. Er is in Nederland nog steeds sprake van een bepaalde mate van solidariteit. Echter dit wordt niet meer op de traditionele manier in de directe woonomgeving ingevuld. De actieradius van mensen is groter geworden, dit levert nieuwe sociale verbanden op, op een hoger schaalniveau dan de eigen buurt. Mensen kiezen vaker voor internet als medium en voor projectmatige vrijwillige inzet in plaats van structureel vrijwilligerswerk. Ontmoetingsmogelijkheden op diverse schaalniveaus zijn belangrijk voor sociale samenhang en om draagvlak te blijven houden voor solidariteit en zorg voor elkaar.

Toenemende arbeidsparticipatie

Landelijk gezien is de arbeidsparticipatie flink toegenomen, er zijn steeds meer tweeverdieners gezinnen. Deze ontwikkeling heeft een keerzijde aangezien mensen minder vrije tijd beschikbaar hebben om zich in te zetten voor vrijwilligerswerk en mantelzorg. Daar staat weer tegenover dat de toenemende vergrijzing een steeds groter wordende groep ouderen tot gevolg heeft die zich kunnen inzetten voor de samenleving. Echter ook voor deze groep zal gelden dat projectmatige vrijwillige inzet populairder wordt dan structurele vrijwillige inzet.

Eigen kracht en verantwoordelijkheid

De laatste jaren wordt steeds vaker gesproken over eigen kracht en verantwoordelijkheid van mensen. Een samenleving waarin burgers zelf opkomen voor hun situatie, binnen de spelregels die de samenleving acceptabel vindt. De zelfredzame burger, zelfredzaam betekent letterlijk het vermogen om het leven in te richten zonder dat hulp van anderen nodig is. Ook kwetsbare burgers worden steeds meer aangesproken op hun eigen kracht vanuit de veronderstelling dat zeggenschap over je eigen leven en interactie met je eigen sociale netwerk een groot goed is.

Decentralisaties

De rijksoverheid draagt steeds meer uitvoeringstaken en verantwoordelijkheden over aan de gemeenten. De Wmo is een onderdeel van een omvangrijke stelselwijziging op landelijk niveau (van verzorgingsstaat naar participatiestaat, zie ook paragraaf 3.1).

Samengevat gaat het om de volgende zaken:

- Invoering Wet Werken naar Vermogen (WWnV) (2013);
- Overheveling AWBZ functie 'Begeleiding' (2013);
- Overheveling Jeugdzorg (2015).

De decentralisaties zullen fasegewijs vanaf 2013 worden ingevoerd en hebben op sommige punten overlap. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan arbeidsmatige dagbestedingactiviteiten (AWBZ Begeleiding) en sociale werkvoorziening (WWnV).

Momenteel is men in de Oosterschelderegio en Zeeland breed aan het inventariseren waar deze decentralisaties elkaar kunnen overlappen en waar er goede combinaties gemaakt kunnen worden.

AWBZ Begeleiding

De decentralisatie AWBZ Begeleiding is gericht op het terugbrengen van de AWBZ tot haar oorspronkelijke kern: langdurige en onverzekerbare niet-geneeskundige zorg. Dit houdt in dat oneigenlijke functies van de AWBZ deels worden overgeheveld naar de Zorgverzekeringswet (Zvw) en deels onder de werkingssfeer van de Wmo worden gebracht. Hiertoe is het kabinet met een wetsvoorstel gekomen. De Raad van State heeft op 10 oktober 2011 advies uitgebracht; op 10 november 2011 heeft de VNG door middel van een ledenbrief de gemeenten over de stand van zaken geïnformeerd.

Eén van de functies die wordt gedecentraliseerd naar de Wmo is de extramurale begeleiding. Het betreft extramurale begeleiding en kortdurend verblijf. Dit is inclusief het vervoer dat aan de begeleidingsactiviteiten is verbonden. Het betreft burgers met matige en zware beperkingen. Het doel is om praktische hulp, structuur en regie in de persoonlijke levenssfeer te bewerkstelligen.

De decentralisatie is geen één op één overheveling. In de AWBZ wordt de functie begeleiding geschrapt. Tegelijkertijd wordt de Wmo uitgebreid met een nieuwe verantwoordelijkheid voor gemeenten. Deze nieuwe verantwoordelijkheid wordt ondergebracht in het zogeheten compensatiebeginsel, waarin ook de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor zaken als rolstoelen, vervoer en huishoudelijke hulp zijn ondergebracht. Kortweg: de gemeenten hebben dan de verantwoordelijkheid burgers te compenseren die als gevolg van matige en zware beperkingen problemen hebben op het gebied van zelfredzaamheid en participatie. Vanaf 2013 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor mensen die voor het eerst en opnieuw een beroep doen op begeleiding. Vanaf 2014 zullen de gemeenten verantwoordelijk zijn voor alle mensen die een beroep doen op begeleiding.

Om de decentralisatie van de functie begeleiding in de Oosterschelderegio uit te voeren zijn de gemeenten onder de paraplu van het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO) een project gestart.

Het doel van het project is:

- het vormgeven van de transitie van de functie extramurale begeleiding;
- dat gemeenten in de Oosterschelderegio per 1 januari 2013 zijn toegerust voor de eerste fase van de transitie en per 1 januari 2014 voor de tweede fase van de transitie;

- om een vorm van samenwerking te creëren tussen gemeenten, organisaties op welzijnsgebied, op het gebied van cliëntondersteuning en zorgaanbieders, dat tot doel heeft om nieuwe arrangementen te ontwikkelen voor ondersteuning van mensen met een matige of ernstige beperking, of hun mantelzorgers, die recht doen aan de uitgangspunten in het gemeentelijk Wmo beleid. Uiterlijk 1 januari 2013 is de samenwerking geëffectueerd en aan het einde van de projectperiode is deze vorm van samenwerking in de Oosterschelderegio een 'best practice' voor andere gemeenten en regio's;
- om eind 2013 een visie op te leveren dat, kijkend naar het jaar 2020, de koers bepaalt voor de inrichting van de nieuwe gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden op het sociale terrein en de manier waarop we dit met de partners in onze samenleving willen vormgeven.

Het komen tot een visie zal in de komende maanden opgestart worden. Het opstellen van een visie is niet beperkt tot het project voor de transitie begeleiding, maar zal in samenwerking met de projecten voor de decentralisaties van de Wet Werken naar Vermogen en de jeugdzorg tot stand moeten komen.

Wet Werken naar Vermogen en Jeugdzorg

- De Wet Werken naar Vermogen vervangt (delen van) de WIJ, Wajong, WSW en WWB.
- De overheveling van de jeugdzorg naar gemeenten gaat over de uitvoering van de vrijwillige Jeugdhulpverlening, Jeugdbescherming en Jeugd reclassering, Jeugd GGZ, langdurige jeugd GGZ en Jeugd met een lichtverstandelijke beperking.

De verschillende ontwikkelingen die in het kader van de Wmo, of daarmee verbonden, op de gemeente afkomen zullen een enorme impact hebben op de wijze waarop gemeenten inwoners met een beperking en de kwetsbare groepen in de samenleving ondersteunen. Die impact zal vele malen groter zijn dan de bij de start van de Wmo en de komst van de huishoudelijk zorg en de hulpmiddelen naar de Wmo. Het zijn voor een belangrijk deel ook nieuwe doelgroepen waar de gemeente mee te maken krijgt met een problematiek waar de gemeente nog maar weinig tot geen ervaring mee heeft. Er is behoefte aan een 'overkoepelende visie' om al deze ontwikkelingen in de juiste samenhang met elkaar te verbinden.

4. Doelgroep en bijzondere doelgroepen

De Wmo heeft als doel iedereen te laten meedoen aan de samenleving en zelfstandig blijven wonen mogelijk te maken. Voor de meeste mensen is dit vanzelfsprekend. Het betreft dan ook mensen met beperkingen, bijvoorbeeld door ouderdom, handicap of een chronisch psychische problematiek, waarvoor dat niet mogelijk is. Op het eerste gezicht is de Wmo dan ook bedoeld voor die doelgroep die beperkingen heeft en/of ervaart. De doelgroep van de Wmo is echter veel breder. Het betreft uiteindelijk alle inwoners van gemeente Noord-Beveland.

Burger

De brede doelstelling van de Wmo maakt dat de doelgroep van de Wmo ook breed is. De doelgroep omvat formeel alle inwoners van de gemeente Noord-Beveland. Iedere inwoner maakt onderdeel uit van de Noord-Bevelandse samenleving. Leefbaarheid maak je samen met elkaar en sociale samenhang staat of valt met de wijze waarop inwoners met elkaar omgaan. Er zijn factoren in de omgeving, zoals de inrichting van de buitenruimte, de aanwezigheid van groen, ontmoetingsplekken zoals dorpshuizen of andere voorzieningen, die ontmoeting en betrokkenheid kunnen bevorderen en daarmee een positieve invloed op de leefbaarheid kunnen hebben. De leefbaarheid is alleen niet direct afhankelijk is van de aanwezigheid van voorzieningen (zie ook hoofdstuk 3, kopje *Leefbaarheid*).

Leefbaarheid en sociale samenhang is in eerste instantie iets van de inwoners zelf en hiervoor zijn inwoners in gezamenlijkheid verantwoordelijk. Veel kan ook worden overgelaten aan mensen zelf, aan vrijwilligerorganisaties, kerken en maatschappelijke organisaties. Er wordt meer en meer een beroep gedaan op de eigen kracht van inwoners, buurten en dorpen zelf. De gemeente zal meer en meer de rol aan moeten nemen om te verbinden en ondersteunen en faciliteren waar dat nodig is. Voorzieningen worden dan volgend op de lokale samenleving en voorzieningen houden we met elkaar in stand. Ook als het gaat om ontmoeting, hulp en zorg voor elkaar zal dit steeds meer in de buurt of het dorp geregeld worden, als het kan door een buurt of dorpsnetwerk dat door inwoners zelf in stand wordt gehouden.

Burger met een beperking of in een kwetsbare positie

Onder de inwoners van Noord-Beveland zijn een aantal mensen met beperkingen of mensen die in een (zeer) kwetsbare positie verkeren. Zonder hulp of voorzieningen kunnen zij niet volwaardig meedoen in de samenleving.

Kwetsbare groepen zijn mensen die vanwege een beperking bepaalde dingen niet meer zelf kunnen, en de zogenoemde zorgmijders die geen hulpverlening willen of weten te vinden. Kwetsbare burgers zijn - als het gaat om gezondheidszorg - vaak al een doelgroep van gemeentelijk beleid. Dit zijn de minima, 10% van de bevolking, en de chronisch zieken, 25% van de bevolking. Samen maken zij ongeveer 30% uit van de bevolkingspopulatie (er is enige overlap). Zij zijn ook de grootste afnemers van zorg, voor ongeveer 80% van de zorgkosten. Vanuit de gemeente gezien gaat het bij de kwetsbare burgers om mensen die recht hebben op voorzieningen van de Wmo en/of het minimabeleid. Deze mensen kunnen, voor zover zij niet in aanmerking komen voor AWBZ zorg of zorg via de zorgverzekering, een beroep doen op de compensatieplicht die de gemeente in het kader van de Wmo heeft.

5. Kaders en uitgangspunten

Wmo in 2016

Het Wmo beleid van de gemeente Noord-Beveland heeft dus betrekking op alle inwoners van de gemeente. Alle maatschappelijke organisaties binnen (en buiten) de gemeente zijn betrokken bij de uitvoering van dit beleid. Gemeente Noord-Beveland heeft vertrouwen in haar inwoners dat zij in staat zijn om samen de eigen omgeving (buurt of kern) sociaal en leefbaar te houden, door in het sociale netwerk en de eerste hulp en zorg voor elkaar te voorzien.

Mantelzorgers, vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties worden begeleid en ondersteund door het steunpunt in de eigen gemeente. De dorpshuizen, scholen en andere accommodaties van de gemeente staan open voor alle inwoners van de gemeente. De maatschappelijke organisaties werken nauw samen met burgers om activiteiten, diensten en voorzieningen in stand te houden waar dat nodig is en behoefte is. De huisarts, wijkbeheerder, wijkverpleegkundige, ouderenadviseur, CJG-loketmedewerkers en de medewerkers van het sociaal loket kennen elkaar en weten elkaar te vinden waar dat nodig is.

Alle inwoners van Noord-Beveland weten welke activiteiten, diensten, hulp en zorg in de eigen omgeving te krijgen zijn en welke voorzieningen aanwezig zijn. Zij maken zelf de afweging om er wel of niet gebruik van te maken en als het voorzieningenniveau in de directe omgeving (binnen straal van 10 km) als onvoldoende wordt ervaren maken zij de afweging om al dan niet te verhuizen naar een kern met een hoger voorzieningenniveau. Als er behoefte aan is kan de hulp en ondersteuning van een adviseur worden ingeroepen.

Inwoners van Noord-Beveland met een beperking kunnen terecht bij het Sociaal loket in de eigen gemeente en bij het Wmo loket in Goes. Als mensen zelf niet in staat zijn om hulp of zorg in te schakelen of zelf tijdig de juiste afwegingen te maken is het belangrijk dat mensen in de omgeving dit tijdig signaleren en gemakkelijk de weg weten te vinden naar de gemeente en het sociaal loket. Iedereen heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid.

Inhoudelijke uitgangspunten

Het hierboven beschreven perspectief kan alleen tot stand komen als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

- De gemeente Noord-Beveland doet een beroep op de eigen kracht en de eigen verantwoordelijkheid van de burger zowel voor de zorg voor zichzelf als de zorg voor zijn of haar naaste burger. In situaties waarin hulp en zorg wordt geboden, wordt een beroep gedaan op de betrokkenheid en inzet van het eigen sociale netwerk van iedere burger.
- De gemeente Noord-Beveland is regisseur van het totaalpakket van maatschappelijke ondersteuning (Wmo) door resultaatgerichte afspraken te maken met uitvoerende organisaties. Daarbij streeft de gemeente naar zo min mogelijk beleid en regelgeving, een lage administratieve lastendruk en een lage controledruk met ruimte voor professionals om vanuit eigen inzicht en expertise resultaatgericht te kunnen werken.

- Uitvoering van het Wmo beleid start met preventie en vroegsignalering. Daarom geven wij het Sociaal loket een belangrijke plek in het gemeentelijk beleid. Huisartsen, gezondheidszorg, maatschappelijk werk, kerken, zorgorganisaties en vrijwilligersorganisaties hebben allemaal een eigen taak om tijdig te signaleren, helpen of doorverwijzen.
- Gemeente Noord-Beveland werkt op verschillende niveaus samen met maatschappelijke organisaties en zorgorganisaties, zowel in de totstandkoming van beleid als de in de uitvoering ervan. Ook binnen de gemeente wordt samengewerkt om beleid en uitvoering af te stemmen. De gemeente werkt veel en intensief samen met andere gemeenten in de centrale uitvoering van voorzieningen en/of gezamenlijke inkoop van diensten.
- De gemeente vindt mantelzorg en vrijwilligerswerk belangrijk en draagt daarom zorg voor ondersteuning van vrijwilligerswerk en mantelzorg.
- Het Wmo loket in Goes en het Sociaal loket Noord-Beveland is laagdrempelig en toegankelijk voor alle burgers van Noord-Beveland.
- Voor de levering van diensten en voorzieningen wordt samenwerking gezocht met organisaties voor sociale werkvoorziening, sociale activering en reïntegratie.

Financiële kaders

Naast een inhoudelijk plan en uitgangspunten is er een financieel kader. Binnen dit financiële kader moet er bovendien rekening gehouden worden met kortingen op de rijksuitkering voor de Wmo in de komende jaren en een toename van taken binnen de Wmo. Uitgangspunt voor dit financiële kader is de begroting 2012. Zie bijlage voor een groter overzicht van dit Excel bestand.

Begroting 2012 Wmo-financiën Noord-Beveland		Begroot
		Wmo/WVG (incl.HH)
Structurele uitgaven		
Voorzieningen (prestatieveld 6)		
	Huishoudelijke hulpverlening (Wmo voorzieningen)	626.597,00
	PGB	75.000,00
	Rolstoelen (WVG) (hulpmiddelen vervoer SWVO)	103.209,00
	Indicerings (WVG)	16.000,00
	Advieskosten (WVG)	135,00
	Vervoersvoorzieningen (WVG) (regiotaxi SWVO)	94.480,00
	Vervoersvoorzieningen (WVG)	25.000,00
	Bijdragen aan derden/woonvoorz (trapliften SWVO)	19.718,00
	Bijdragen aan derden/woonvoorz	41.523,00
	Totaal	1.001.662,00
Prestatievelden 1, 3, 4, 5, 7, 8 en 9		Beleid en uitvoering
	Steunpunt Vrijwilligerswerk en Mantelzorg/Sociaal Loket	15.000,00
	Vrijwilligersverzekering	1.820,00
	Formatie Goes (uitvoering voorzieningen)	onbekend
	Secretariaat SWVO	25.000,00
	Budget voor communicatie	10.000,00
	Klanttevredenheidsonderzoeken, monitoren	1.000,00
	Collectieve preventie GGZ (via SWVO)	3.515,00
	Internet in dorps huizen	800,00
	Subsidie activiteiten WoZoCo's	25.000,00
	Maatschappelijke opvang	15.000,00
	Totaal Beleid en uitvoering Wmo pv 1, 3, 4, 5, 7, 8 en 9	97.135,00
	Totaal Wmo	1.098.797,00
	Wmo reserve	502.611,00
Structurele inkomsten		
a. Uitkering gemeentefonds	760.687,00	
b. Eigen bijdragen verstrekkingen	92.000,00	
Totaal	852.687,00	

6. Verbindingen

Vanuit het beleidsveld Wmo liggen er heel veel verbindingen met het gemeentelijk beleid op andere terreinen. De komende jaren breidt dit aantal verbindingen uit door de uitbreiding van het gemeentelijke takenpakket op het gebied van de Jeugdzorg, AWBZ en de Wet Werken naar Vermogen. Nieuwe verbindingen bieden veel kansen doordat mensen en organisaties die voorheen niets met elkaar te maken hadden of dat in ieder geval dachten, elkaar nu wel weten te vinden of moeten vinden door samen te werken. Dit proces is al in gang gezet. De Noord-Bevelandse schaal is overzichtelijk, maar bij lange na niet compleet omdat er veel organisaties zijn die niet op Noord-Beveland gevestigd zijn, maar wel diensten op Noord-Beveland aanbieden in het kader van de Wmo.

Verbindingen met andere beleidsterreinen

De afgelopen jaren is de aandacht voor integraal beleid toegenomen. De samenhang en onderlinge verbanden worden steeds beter zichtbaar en er ontstaat meer samenhang. De komende decentralisaties vragen nog veel nauwere afstemming en afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen deze deelterreinen. Afstemming en samenwerking bieden hierin kansen omdat de doelstellingen van de decentralisaties teruggrijpen op gelijke uitgangspunten (**iedereen moet mee (kunnen) doen**) en de doelgroepen liggen dicht bij elkaar.

De volgende beleidsterreinen gaan steeds meer afstemmen en samenwerken met/binnen de Wmo:

- Werk en Inkomen
- Armoedebeleid en schuldhulpverlening
- Wonen
- Gezondheid en Sport
- Jeugd(zorg)
- Cultuur

Verbinding Wmo en Werk en Inkomen

Eén van de uitgangspunten van het Wmo beleid is dat de burgers van Noord-Beveland kunnen participeren, meedoen in de samenleving. Werk zorgt voor economische zelfstandigheid en behoort daarmee tot een van de belangrijkste voorwaarden om deel te nemen aan de samenleving.

Verbinding Armoedebeleid en schuldhulpverlening

De kwetsbaarheid van burgers die zich in een kwetsbare positie bevinden heeft vaak betrekking op meerdere terreinen (leefgebieden). Om deze reden is het van belang om de burger en zijn omgeving als geheel te benaderen. Financiële problemen kunnen vrijwel nooit afzonderlijk van leefgebieden als werk, wonen en gezin bekeken en opgelost worden. Het heeft invloed op een mens als geheel. Daarom is het belangrijk dat schuldhulpverleningstrajecten in een bredere context worden bekeken en geanalyseerd. Het sociaal loket Noord-Beveland kan er, mede door de kleinere schaal van de gemeente, ondersteunend een functie invullen. Er zal hiervoor meer uitwisseling plaats moeten vinden tussen de loketten (Wmo Goes, schuldhulpverlening Goes, sociaal loket Noord-Beveland, maatschappelijk werk etc.).

Verbinding Wonen

Leefbaarheid en sociale samenhang ontstaan in straten, buurten, wijken en kernen. Kernen en wijken of straten hebben ieder hun eigen kenmerken, zowel fysiek als sociaal.

Het is afhankelijk van de samenstelling van de bevolking, invulling van de fysieke ruimte, voorzieningenniveau en woningbouw.

De demografische cijfers (zie hoofdstuk 3) laten een sterke vergrijzing van de bevolking van Noord-Beveland zien. Dit zorgt ervoor dat er meer en meer gekeken zal moeten worden naar een integrale woonvisie waar rekening wordt gehouden met deze vergrijzing en de (zorg)voorzieningen (bijvoorbeeld zorgwoningen) die nodig zijn om een toekomstbestendig woningbouwbeleid te hebben.

Verbinding Gezondheid en Sport

Het gezondheidsbeleid en het sportbeleid van gemeente Noord-Beveland is ondersteunend aan de Wmo en het Wmo beleid. Het bevorderen van sport en beweging en een gezonde leefstijl is flankerend beleid, want als burgers gestimuleerd worden om gezonder te leven kan dit een positief effect hebben op de algemene gezondheid en zelfredzaamheid van de burgers van Noord-Beveland. Ze hoeven hierdoor dan mogelijk minder of minder intensief een beroep te doen op de Wmo.

Verbinding Jeugd

Prestatieveld 2 van de Wmo richt zich op jeugd, opgroeien en opvoeding en de ondersteuning daarbij. Binnen gemeente Noord-Beveland is in 2011 een aparte notitie jeugdbeleid opgesteld dat zich expliciet richt op de doelgroep jeugd en jongeren. Om deze reden richt het Wmo Beleidsplan zich niet in het bijzonder op jeugd en jongeren als aparte doelgroep.

Evenals bij de Wmo staat de gemeente door de decentralisatie van de jeugdzorg voor een grote transitie en uitbreiding van taken en verantwoordelijkheden. De gemeente werkt zowel voor jeugd en als volwassenen en ouderen samen met een groot aantal dezelfde organisaties. Dit vraagt om samenwerking en afstemming, zowel intern met diverse betrokken collega's als extern met andere gemeenten en organisaties. Hierdoor kan er onderling ervaring en uitwisseling zijn om zo de velden Wmo en Jeugd te kunnen versterken in de toekomst.

Verbinding Cultuur

Binnen de gemeente Noord-Beveland is in 2009 een aparte nota cultuur opgesteld, die zich expliciet richt op kunst en cultuur. Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan leefbaarheid (prestatieveld 1). Cultuur draagt bij aan eigenheid en identiteit, dynamiek en aantrekkingskracht van een kern. Het leefklimaat kan verbeteren als er rondom kunst en cultuur mensen samenkomen en elkaar ontmoeten. Cultuur zorgt voor verbondenheid en plezierig samen leven binnen wijken en dorpen. Daarnaast kan (amateur)kunst en culturele activiteiten een belangrijke rol spelen in het leven van mensen met een beperking, niet alleen als dagbesteding (mogelijk AWBZ-functie 'Begeleiding'), maar ook als middel om met elkaar en andere mensen in aanraking te komen en te participeren in de samenleving.

De bibliotheek in een wijk of dorp is een voorziening die functies kan overnemen van de bank of het postkantoor (Biblioservicebus), maar ook is het een ontmoetingsplaats. Om nog beter aan te sluiten op de wensen en behoeften wordt steeds gezocht naar slimme vernieuwende combinaties die de ontwikkelingen, (Onderwijsbus) volgen. Op deze manier blijft het voorzieningenniveau op peil en wordt er op een andere manier invulling gegeven aan een specifieke behoefte.

(Volks)cultuur is de specie tussen de voegen van de samenleving, het maakt de structuur en houdt mensen bijeen. Uit het onderzoek van Scoop blijkt dat een omvangrijk verenigingsleven het algemene oordeel over de woonplaats omhoog stuwt. Al die door mensen georganiseerde activiteiten zorgen voor gemeende betrokkenheid in het dorp. Ondersteuning van die activiteiten is dus absoluut noodzakelijk.

Samenwerking met gemeente Goes

Gemeente Noord-Beveland werkt intensief samen met gemeente Goes op het gebied van de Wmo. De uitvoering van prestatieveld 6, het leveren van voorzieningen, via het Wmo loket van Goes in combinatie met het Sociaal loket van Noord-Beveland is een intensieve manier van samenwerken waarbij de medewerkers van beide gemeenten elkaar goed moeten weten te vinden. Door regelmatig contact te onderhouden op uitvoerend niveau en op beleidsniveau worden ontwikkelingen en ideeën gedeeld en ontstaat er een goede samenwerking tussen beide gemeenten en loketten. Zo kunnen we elkaar versterken en stimuleren tot nieuwe ontwikkelingen en verbeteringen in de dienstverlening naar onze burgers toe.

Het Meldpunt Achter de Voordeur is een gezamenlijk meldpunt van de gemeenten Goes en Noord-Beveland.

Samenwerking in de Bevelanden

Bij de uitvoering van de Wmo in brede zin is in de afgelopen jaren nauw samengewerkt met anderen gemeenten en de provincie.

Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterschelderegio (SWVO)

De zeven gemeenten rond de Oosterschelde (Tholen, Reimerswaal, Kapelle, Goes, Borsele, Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland) werken samen binnen het SWVO. Het SWVO is een Gemeenschappelijk Regeling en voert beleids- en uitvoeringstaken uit voor de gemeenten. Het gaat om taken gericht op de beleidsvelden:

- Zorg
- Regionaal gezondheidsbeleid
- AMW de Bevelanden
- Cultuur
- Kunstuitleen De Bevelanden
- Cultuureducatie
- Bibliotheekwerk
- Jeugdtheaterschool
- Jeugd
- Afstemming jeugdbeleid-jeugdzorg
- Provinciale ambtelijke werkgroep Jeugd (AWJ)
- Volwasseneneducatie
- Inkoop volwasseneneducatie
- Afstemming inburgeringsbeleid
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
  - Wmo voorzieningen
  - Doelgroepenvervoer
  - Wmo begeleiding
  - Huishoudelijke Hulp

Het SWVO heeft bovendien een overleg- en adviesfunctie op andere en nieuwe terreinen van welzijn en zorg.

College Zorg en Welzijn (CZW)

Het College voor Zorg en Welzijn is een overlegplatform voor Zeeuwse gemeenten en Provincie. Het College Zorg en Welzijn heeft de volgende functies:

1. Informeren - verwerving, bundeling en uitwisseling van kennis en best practices met betrekking tot de prestatievelden van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).
2. Afstemmen en adviseren. Het CZW adviseert over onderwerpen die betrekking hebben op Wet Maatschappelijke Ondersteuning (welzijn en volksgezondheid). Het CZW biedt partijen, betrokken bij de Wmo, de mogelijkheid tot afstemming in beleid en uitvoering op genoemde terreinen.
3. Advisering met betrekking tot standpuntbepaling en besluitvorming. Het CZW adviseert gemeenten met betrekking tot besluitvorming. Indien mogelijk en gewenst kan besloten worden tot gezamenlijke acties of standpunten.

Voor het CZW, waarin de dertien gemeenten en de provincie zijn vertegenwoordigd, wordt via het CZW bureau de beleidsvoorbereiding en uitvoering vorm gegeven. Er zijn medewerkers actief op het terrein van antidiscriminatie, huiselijk geweld, maatschappelijke opvang/vrouwenopvang en mantelzorgondersteuning. Daarnaast is de ambtelijke ondersteuning van het provinciale College Zorg en Welzijn ondergebracht bij het SWVO.

7. Deelterreinen

Sociaal loket Noord-Beveland

Gemeente Noord-Beveland heeft voor haar burgers op het gemeentehuis in Wissenkerke een sociaal loket. Een sociaal loket, wat is dat eigenlijk? Het Sociaal loket van Noord-Beveland bestaat uit een aantal verschillende loketten die eigenlijk allemaal onder het brede **Sociaal loket** vallen. Hieronder staan de functies van het sociaal loket allemaal voor u op een rij:

- Wmo loket (eerste opvang en doorverwijzing)
- Steunpunt vrijwilligerswerk en mantelzorg
- Declaratiefonds
- Sociale zaken loket (eerste opvang en doorverwijzing)
- Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) loket

Wmo loket

Wanneer mensen te maken krijgen met beperkingen die van gewone, dagelijkse dingen een probleem maken, dan kan het Wmo loket hen verder helpen. Gemeente Goes voert voor Noord-Beveland de Wmo uit. Eerste opvang is er wel via het Sociaal loket van de gemeente.

Steunpunt vrijwilligerswerk en mantelzorg

De gemeente Noord-Beveland hecht grote waarde aan vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties en mantelzorgers. Om burgers zo goed mogelijk te ondersteunen hierin is er een Steunpunt Vrijwilligerswerk en Mantelzorg opgezet. Men kan hier terecht voor ondersteuning, informatie en advies. Daarnaast organiseert het steunpunt contactgroepen en informatiebijeenkomsten voor mantelzorgers zodat zij ervaringen kunnen uitwisselen. De consultants verzamelen vrijwilligersvacatures.

Declaratiefonds

De gemeente Noord-Beveland heeft voor haar inwoners, die moeten leven van een minimuminkomen, het **Declaratiefonds**. Het Declaratiefonds vergoedt kosten op het gebied van sport, recreatie, cultuur en educatie. Voor dit Declaratiefonds kan men terecht in het gemeentehuis te Wissenkerke, telefonisch, op afspraak of tijdens openingstijden.

Sociale zaken loket

De gemeente Noord-Beveland heeft Sociale Zaken uitbesteed aan de gemeente Goes. Sociale Zaken zijn alle diensten en zaken die gaan over uitkeringen zoals Wet Werk en Bijstand, inburgering en participatie. De dienstverlening die daaruit voortvloeit vindt plaats op afspraak. Burgers kunnen kiezen tussen het maken van een afspraak met een consultant bij hen thuis, op het gemeentehuis in Wissenkerke of in het Stadskantoor in Goes. Officieel bestaat er dus geen 'Sociale Zaken' loket binnen onze eigen gemeente, maar in de dagelijkse praktijk is de consultant van het Sociaal loket het eerste aanspreekpunt waar men met vragen terecht kunt zodat zij mensen op weg kan helpen.

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) loket

Het CJG is een plek waar burgers met al hun vragen over opvoeden en opgroeien naar toe kunnen. Het CJG is bedoeld voor kinderen en jongeren tot 23 jaar, (aanstaande) ouders en verzorgers. Het CJG is een netwerkorganisatie die bestaande instellingen en hulpverleners beter zou moeten laten samenwerken. Bij het CJG kunnen mensen terecht voor informatie en advies en kan men in contact gebracht worden met de juiste zorgaanbieder.

Ouderen

Burgers worden steeds ouder en gezonder ouder. Kenmerken van de toekomstige 'oudere' is dat een grote groep van hen welvarender is, hoger opgeleid, zelfbewuster, mondiger en tot op hoge leeftijd nog in de mogelijkheid om een bijdrage te leveren aan de maatschappij. Op steeds latere leeftijd gaan ouderen pas een beroep doen op zorg. Men wil zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, waarbij maatschappelijke participatie en welzijn hoog worden gewaardeerd. De zorg is steeds meer op de achtergrond geborgd en zo nodig aanwezig. Als thuis wonen niet meer mogelijk is dan kunnen ouderen uiteindelijk in een zorgcentrum instromen, maar dan is de zorgvraag inmiddels van een veel zwaardere aard.

De zorg ontwikkelt zich dus steeds meer naar zorg dichtbij huis. De wijkverpleegkundige / verzorgende en/of ouderenadviseur wordt hierdoor belangrijker. Verandering van intramuraal (verblijf in zorginstelling) naar extramuraal (zelfstandig blijven wonen). Kleinschaligheid wint daarbij ook aan populariteit. Ook voor dementerende ouderen lijkt de kleinschalige woon- en zorgvoorziening de meest geschikte. Ouderen vragen om een veelzijdig aanbod, dat goed is en snel inspeelt op hun individuele wensen en behoeften. Er is hierbij een verschil tussen de vermogende en minder bedeelde ouderen. De groep mensen die extra zorg in wil kopen groeit, terwijl de groep die dat niet doet substantieel blijft. Het aspect tweedeling in de zorg en in de samenleving is hierbij een aandachtspunt.

In de komende jaren zal de ouderenzorg veranderen. Het feit dat mensen ouder worden en meer en andere zorg nodig hebben heeft consequenties voor de wijze waarop de zorg moet worden ingericht. De zorg zal zich in de toekomst meer richten op preventie dan op behandeling en de mensen zelf zullen meer regie krijgen.

Vrijwilligerswerk en mantelzorg

De druk op de mantelzorg en intensieve vrijwilligerszorg neemt toe. De balans tussen professionele zorg en informele zorg verschuift de komende jaren richting het informele domein. Maatschappelijke ontwikkelingen die hieraan ten grondslag liggen zijn: de vergrijzing, de krimp, toename van het aantal chronisch zieken (dementie) de groeiende onbetaalbaarheid van de professionele zorg en de behoefte van veel zorgvragers om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. In veel gevallen wordt de mantelzorg gecombineerd met betaald werk. De druk die deze combinatie geeft is groot.

Nota vrijwilligerswerk en mantelzorg

Vrijwilligerswerk en mantelzorg is bij uitstek een terrein waar sprake is van spontaniteit en autonomie van burgers zelf en dat moet ook zo blijven. Het is echter wel belangrijk dat er van de kant van de overheid, in dit geval de gemeente Noord-Beveland, waardering, steun en soms bescherming wordt geboden aan vrijwilligers, mantelzorgers en de betrokken organisaties. Vanuit ons Steunpunt VWM wordt hiervoor een eerste basis gelegd, maar om het steunpunt het komend jaar en de komende jaren verder en professioneler vorm te kunnen geven moeten we een degelijk en helder beleid hebben. Dit is reeds vastgelegd in het projectplan 'steunpunt vrijwilligerswerk en mantelzorg' en in de onderliggende notitie 'Vrijwilligerswerk en Mantelzorg Noord-Beveland 2011-2013'.

Bovenlokale samenwerking (zie ook hoofdstuk 6, Samenwerking in de Bevelanden)

Het CZW bureau; de provinciaal ondersteuner mantelzorg levert een bijdrage leveren aan de samenwerking tussen organisaties die directe ondersteuning bieden aan mantelzorgers.

Voorbeelden hiervan zijn:

- afstemming van taken en kennisuitwisseling.
- organiseren van deskundigheidsbevordering voor mantelzorgers, vrijwilligers en beroepskrachten ondersteuning bij het organiseren van provinciale en regionale activiteiten voor de doelgroep.

Wmo Voorzieningen

Het compensatiebeginsel, artikel 4 van de Wmo, legt de gemeente de verplichting op om oplossingen te bieden aan burgers met beperkingen via het treffen van voorzieningen die hen in staat stellen:

- een huishouden te voeren;
- zich te verplaatsen in en om de woning;
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

De gemeente heeft beleidsruimte in de wijze waarop zij invulling geeft aan deze verplichting. Zij houdt daarbij rekening met de mogelijkheden van de burger om, al dan niet met hulp van zijn netwerk (uitgaande van de kracht van het eigen sociale netwerk), zelf (gedeeltelijk) in oplossingen te voorzien. Met behulp van familie, mantelzorg en vrijwilligers wordt dit mogelijk gemaakt, aangevuld met individuele voorzieningen, diensten, activiteiten, hulpmiddelen, professionele hulp of zorg of algemene voorzieningen en ondersteuning voor de mantelzorger.

De belangrijkste individuele voorzieningen zijn:

1. Hulp bij het huishouden (huishoudelijke hulp en huishoudelijke zorg)
2. Woonvoorzieningen
3. Vervoersvoorzieningen
4. Rolstoelvoorzieningen
5. Warme maaltijdvoorziening

Voor het verstrekken van de Wmo voorzieningen is er een 'Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning'. Daarnaast is een 'Financieel besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning' en de 'Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning'.

Jeugdbeleid en Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Er is in de gemeente Noord-Beveland specifiek beleid opgesteld en vastgesteld rondom jeugd en jongeren. Er is een jongerenwerker in dienst van de gemeente, er is een actieve jongerenraad en er is een beleidsmedewerker die zich met dit onderwerp bezighoudt.

Daarnaast zijn er een aantal beleidsstukken rondom het Centrum voor Jeugd en Gezin opgesteld en vastgesteld.

Maatschappelijk werk, maatschappelijke opvang, verslavingszorg en geestelijke gezondheidszorg

Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang

Centrumgemeente Vlissingen ontvangt de doeluitkeringen Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang voor Zeeland (incl. middelen OGGZ en verslavingszorg). In Zeeland werken alle 13 Zeeuwse gemeenten en de Provincie op dit terrein samen via het CZW Bureau. Het Zeeuwse beleid voor deze prestatievelden is vastgelegd in het Zeeuws Kompas.

Sinds 2008 is er veel veranderd in de wet- en regelgeving rondom de Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang. De afgelopen jaren is er landelijk steeds meer nadruk komen te liggen op het voeren van regie in de opvang door de aangewezen centrumgemeente en de regiogemeenten. Daarnaast zijn er veranderingen doorgevoerd in de financieringsstructuur, waardoor de financieringsstromen vanuit de centrumgemeente en de lokale gemeenten naar de opvang zijn vergroot. De financiële middelen voor Zeeland (decentralisatie-uitkeringen vanuit het Rijk) zijn nu en in de toekomst aanzienlijk minder dan voorheen (stapsgewijs vanaf 2010 tot 28 % minder in 2014 ten opzichte van 2009). Om een adequaat voorzieningenniveau in Zeeland in de komende jaren te realiseren en/of te behouden zal samen met de dertien gemeenten, de Provincie en de instellingen het inhoudelijk en financieel beleid vorm gegeven moeten worden. Hiermee wordt voorkomen dat een generieke korting op de subsidieverlening noodzakelijk wordt.

Doelstellingen

- Herijking van het Zeeuws Kompas, dat gelet op de huidige financiële situatie en het inhoudelijke beleid te ambitieus is gebleken;
- Zicht op het aantal feitelijk en residentieel dak- en thuislozen;
- Coördinatie en signalering van dak- en thuislozen realiseren en het bereiken van onderlinge afstemming en regie in de keten;
- Het verminderen van terugval en versnellen van doorlooptijden van cliënten in de opvang en de verslavingszorg;
- Dagbesteding in de opvang meer richten op arbeidsintegratie;
- Inzicht krijgen in de inzet van mensen en middelen, kosten en effecten van de huidige voorzieningen (meer transparantie).
- Het realiseren van een nieuwe opvanglocatie voor Vrouwenopvang.

Actiepunten

- Het realiseren van een centrale Toegang en Opvolging voor heel Zeeland (hiervoor is een aparte werkgroep CTO opgericht);
- Heroriëntatie op de preventieactiviteiten en de financiële middelen hiervan (werkgroep Preventie);
- Onderzoek naar de mogelijkheden voor dagbesteding gericht op arbeidsintegratie (Werkgroep Opvang en Dagbesteding);
- Ontwikkelen van specifieke voorzieningen voor zwerfjongeren (Werkgroep Zwerfjongeren);
- Het realiseren van specifieke medewerkers bij sociale diensten van gemeenten die zich richten op de dienstverlening voor de doelgroep en periodiek contact onderhouden met hulpverleners in de opvangorganisaties;
- Het instellen van een financieringsoverleg waarin afstemming over hoofdlijnen van beleid en financiering plaats gaat vinden;

- Analyse van de diverse financiële stromingen en het volledig benutten van andere financieringsmogelijkheden (cofinanciering vanuit de afzonderlijke gemeenten vanuit gemeentelijke taakvelden);
- Het onderzoeken van de mogelijkheden voor een voorziening voor vrouwenopvang, die voldoet aan de eisen van deze tijd (werkgroep Huisvesting Vrouwenopvang)
- Het organiseren van een periodiek instellingenoverleg waarin met instellingen wordt afgestemd over de ontwikkelingen van het inhoudelijk en financieel beleid.

Jeugd en alcohol

Eind 2010 hebben de 13 gemeenten, samen met de provincie en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een samenwerkingsovereenkomst ondertekend om in de aanpak van dit vraagstuk gezamenlijk op te trekken. Hiervoor is ook een plan met doelstellingen en actiepunten opgesteld. Het provinciale project 'Laat ze niet (ver)zuipen!' is hiervan de uitwerking, waarvoor er lokaal en regionaal activiteiten worden uitgevoerd.

Nazorg ex-gedetineerden

Vanuit het perspectief van openbare orde en veiligheid gaat het om het voorkomen of beperken van overlast en recidive. Vanuit het perspectief van de Wmo gaat het om het geven van kansen en het weer meedoen in de maatschappij. Daarnaast is er ook nog het perspectief van doelmatigheid en efficiëntie, want ten gevolge van detentie worden allerlei voorzieningen beëindigd die binnen enkele maanden weer aangevraagd of geregeld moeten worden (bijvoorbeeld huisvesting, inkomen, zorg, onderwijs). Directe taken van gemeenten zijn onder meer inschrijving in het GBA (Gemeentelijke Basis Administratie) en het verstrekken van identiteitspapieren, het verstrekken van een bijstandsuitkering en bijzondere bijstand, reïntegratie van bijstandsgerechtigden en schuldhulpverlening als ook handhaving van de openbare orde. Gemeenten hebben geen directe taken met betrekking tot huisvesting en zorg, maar hebben op deze beleidsterreinen wel een regierol.

In 2008 is door een werkgroep de notitie 'De nazorg voor ex-gedetineerden in Zeeland' opgesteld. Aan centrumgemeente Vlissingen zijn vanaf 2010 middelen ter beschikking gesteld om de nazorg aan ex-gedetineerden te optimaliseren. Het CZW bureau heeft naar aanleiding van eerder genoemde notitie deze middelen, in samenspraak met de Zeeuwse gemeenten en ketenpartners, ingezet op coördinatie van de nazorg. Stichting Door heeft eind 2010 de opdracht gekregen voor de duur van twee jaar de Zeeuwse coördinatie van nazorg ex-gedetineerden vorm te geven. De coördinatie zal het aanspreekpunt zijn voor de Medewerker Maatschappelijke Dienstverlening (MMD) binnen een Penitentiaire Inrichting. Daarnaast is de coördinatie een onmisbaar aanspreekpunt voor de ketenpartners. Het landelijk samenwerkingsmodel nazorg ex-gedetineerden zal door de Zeeuwse coördinatie worden uitgewerkt zodat deze in de Zeeuwse situatie toepasbaar is. Hiermee dient de rol en positionering van de Zeeuwse coördinatie helder te worden in relatie tot de individuele Zeeuwse gemeenten en de Medewerker Maatschappelijke Dienstverlening (MMD) binnen een Penitentiaire Inrichting.

Huiselijk geweld

In het kader van de Wmo, heeft de gemeente daar waar het gaat om huiselijk geweld, de regierol. Ketenaanpak is hierbij een sleutelbegrip: maatschappelijke werk, jeugdzorg, politie, Openbaar Ministerie, reclassering, vrouwenopvang en andere hulporganisaties moeten samen een voorzieningenstelsel vormen dat voorziet in preventie, tijdige onderkenning, risicotaxatie, doeltreffende interventies, hulp voor slachtoffers en corrigerende hulp voor plegers.

In het Zeeuws Kompas is vastgelegd dat er een sluitende aanpak moet worden bereikt: vanaf acute crisissituaties tot het zelfstandig en zelfredzaam functioneren van een gezin of persoon. Tussen deze OGGZ-trap van uitval tot herstel past ook de aanpak van huiselijk geweld. De notitie 'Aanpak Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld Zeeland' is vastgelegd hoe de front- en backoffice huiselijk geweld zijn vormgegeven. De belangrijkste uitgangspunten bij het vormgeven van de aanpak huiselijk geweld zijn samenwerking tussen ketenpartners en een systeemgerichte aanpak. In Zeeland is met ketenpartners en gemeenten afgesproken dat er in huiselijk geweld situaties hulp wordt verleend middels de 'Signs of safety' benadering. Daarnaast is er een 24-uurs bereikbaarheid (aanmelding) en ketencoördinatie georganiseerd. Het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld is gevestigd in het Veiligheidshuis in Vlissingen.

Wet tijdelijk huisverbod

Sinds begin 2009 is de Wet Tijdelijk Huisverbod van kracht. Deze wet kan als instrument worden ingezet voor de aanpak van huiselijk geweld. In Zeeland is een Plan van aanpak huisverbod opgesteld met een duidelijk kader voor het uitvoeren van de wet. De Zeeuwse burgemeesters hebben, in navolging van de landelijke trend, besloten een volledig mandaat te verlenen aan de hulpofficier van justitie.

Project RAAK Zeeland

In 2008 is er een landelijke Actieverklaring Aanpak Kindermishandeling opgesteld. Naar aanleiding van een oproep van de minister van Jeugd en Gezin en een beschikbaar gesteld budget heeft het college van burgemeester en wethouders van centrumgemeente Vlissingen besloten met deze aanpak te starten. De Regionale Actieverklaring Aanpak Kindermishandeling (RAAK)-aanpak richt zich op een sluitende aanpak van kindermishandeling. Concreet gaat het om het werken met een gezamenlijke regionale meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en gezamenlijke deskundigheidsbevordering op het gebied van signaleren, gestructureerd beslissen en professioneel handelen bij (vermoedens van) kindermishandeling. Gezien de overlap van casuïstiek, bij huiselijk geweld zijn vaak kinderen betrokken, wordt er nauw samengewerkt om een sluitende aanpak kindermishandeling te realiseren.

Ontwikkelingen

Het kabinet werkt op dit moment aan een wetsvoorstel voor een verplichte meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit betekent dat straks instanties vanuit diverse aandachtsgebieden zoals kinderopvang, onderwijs en de gezondheidszorg met een meldingsprocedure gaan werken. De code geeft professionals houvast in hun overwegingen om huiselijk geweld te melden. Deze meldcode blijkt noodzakelijk aangezien door professionals soms nog te lang wordt geaarzeld om huiselijk geweld te melden. Dit komt voort uit de privacy van cliënten en het beroepsgeheim. Door de meldcode zal de omvang van het geweld naar verwachting beter inzichtelijk worden.

Vrouwenopvang

In het Zeeuws Kompas is vastgelegd dat Zeeland zich bij vrouwenopvang wil inzetten op: preventie;

- een heldere bestuurlijke infrastructuur;
- het beschikken over goede informatie en het monitoren hiervan;
- aandacht voor kwaliteitsborging en -toetsing;
- samenhang tussen vraag en aanbod;
- een sluitende keten.

Er is gekozen voor een brede aanpak aangezien het wenselijk is om tot een samenhangende visie te komen. Waarin het verband wordt gezien tussen de verschillende prestatievelen. Het is daarom wenselijk aandacht te schenken aan vrouwenopvang in relatie tot verslavingszorg, gezondheidsbeleid, schuldenproblematiek, sociale veiligheid, ex-gedetineerden en huiselijk geweld.

Ontwikkelingen

Bij professionalisering hoort aandacht voor adequate huisvesting. De huidige opvang Blijf van m'n lijf voldoet niet aan de eisen zoals geformuleerd in het landelijk verbeterplan vrouwenopvang. Ook zijn er gemeentelijke plannen om de wijk waar de huidige opvang gehuisvest is te vernieuwen.

Er is op basis van deze ontwikkelingen besloten om de huisvesting voor vrouwenopvang Zeeland te onderzoeken. Wat de eisen, wensen en financiële mogelijkheden zijn. En vervolgens wat dit betekent voor de huidige huisvestingssituatie.

Antidiscriminatie

Discriminatie is het ongelijk behandelen of uitsluiten van mensen op basis van kenmerken die er niet toe doen. Gemeenten hebben een regierol in de aanpak van discriminatie. Zowel in preventieve zin als in de bestrijding daarvan. Door deze regierol actief op te pakken kan de gemeente ervoor zorgen dat minder mensen worden buitengesloten en dat iedereen volwaardig kan deelnemen aan alle facetten van de samenleving: wonen, werken, leren, sporten etc.

Op grond van de in 2009 in werking getreden Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (WGA) zijn gemeenten verplicht hun inwoners toegang te bieden tot een antidiscriminatievoorziening. De gemeenten dienen hierbij invulling te geven aan twee taken:

1. Onafhankelijke bijstand en advies bij discriminatieklachten (prestatievelid 3).
2. Registeren van klachten over discriminatie.

In Zeeland voert Anti Discriminatie Bureau Zeeland (ondergebracht bij het CZW Bureau) deze wettelijke taken voor alle dertien gemeenten uit.

8. Tot slot

U heeft het Wmo Beleidsplan 2012-2016 van de gemeente Noord-Beveland kunnen lezen. Wij hopen dat u dit met interesse en plezier heeft gedaan. De taken die op de gemeente afkomen in de komende jaren zijn fors en uitdagend, maar als de gemeente de samenwerking en verbinding zoekt met (zorg)instellingen, ondernemers, verenigingen, stichtingen en de individuele bewoners van Noord-Beveland kunnen we elkaar versterken en ondersteunen. In de huidige samenleving kan de overheid niet zonder de intensieve samenwerking met alle betrokken partijen in de Wmo. Ook de gemeenten in de Bevelanden zijn hiervoor onontbeerlijk. We hebben elkaar heel hard nodig.

Gemeente Noord-Beveland heeft in ieder geval als doel om het sociale gezicht van het eiland te blijven onderhouden en waar nodig en mogelijk te versterken. Samen met u willen we hiervoor gaan en iedere inwoner van Noord-Beveland zoveel als mogelijk laten participeren in de (lokale) samenleving.

9. Afkortingenlijst

ADBZ –	Antidiscriminatie Bureau Zeeland
AWBZ –	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AWJ –	Ambtelijke Werkgroep Jeugd
CJG –	Centrum voor Jeugd en Gezin
CTO –	Centrale Toegang en Opvolging
CZW –	College voor Zorg en Welzijn
GBA –	Gemeentelijke Basisadministratie
MMD –	Medewerker Maatschappelijke Dienstverlening
OGGZ –	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
RAAK –	Regionale Actieverklaring Aanpak Kindermishandeling
SWVO –	Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio
VNG –	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Wajong –	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WGA –	Wet gemeentelijke antidiscriminatie-voorzieningen
WIJ –	Wet investering in jongeren
Wmo –	Wet maatschappelijke ondersteuning
WWB –	Wet werk en bijstand
WWnV –	Wet Werken naar Vermogen
WSW –	Wet Sociale Werkvoorziening

10. Literatuurlijst

- Concept nota Maatschappelijke Ondersteuning 2012-2016, gemeente Goes, december 2011
- Beleidsplan Stichting Ouderenzorg Noord-Beveland 2012-2016, maart 2012
- Samen Sterk Wmo beleid 2012-2014, gemeente Schouwen-Duiveland januari 2012
- De gezondheid van kwetsbare burgers, Verweij-Jonker Instituut, 2008
- Sociale Staat van Zeeland, december 2009

11. Bijlage 1 - Financieel overzicht Wmo begroting 2012